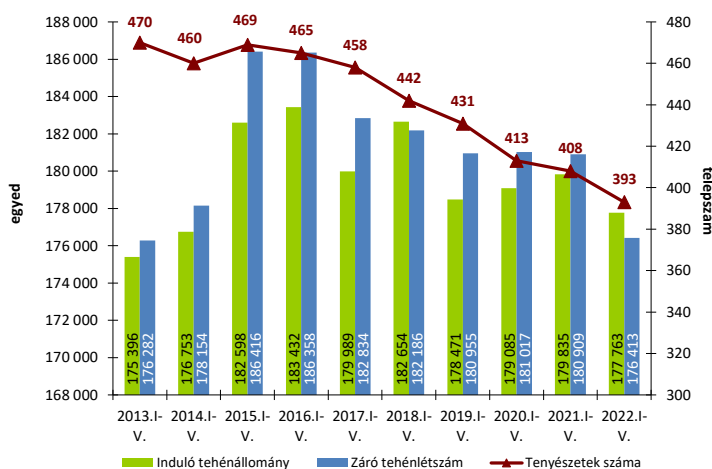
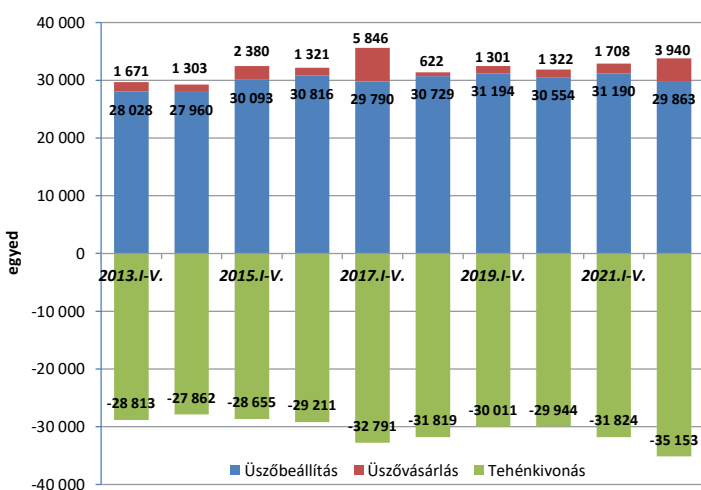

1. ábra Az „A” módszerrel ellenőrzött tenyészetek száma, induló és záró tehénlétszáma (db, 2013-2022. I-V. hó)

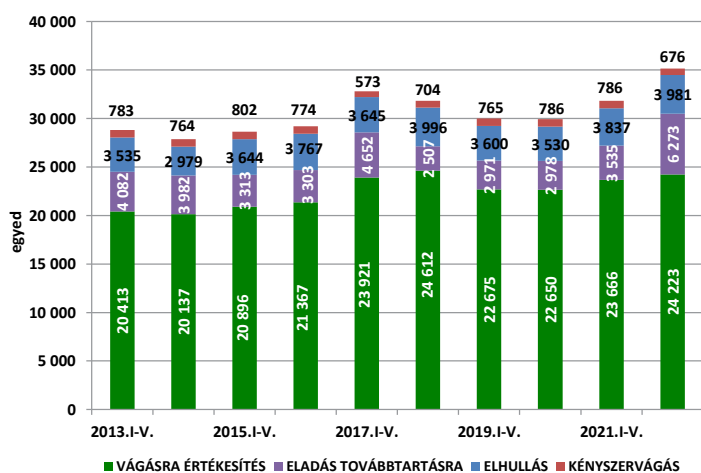
Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tejhasznú tehenészetek száma 2022 májusában 15-tel (-3,7%) kevesebb volt, mint 2021 májusában. A termelésellenőrzött tenyészetek száma az elmúlt fél évben már 400 alatt volt, és májusban 3-mal (-0,76%) csökkent az előző hónaphoz képest. 2022. május végén 4.496-tal kevesebb (-2,5%) termelésellenőrzött tehenet tartottak, mint 1 évvel korábban. Az „A” módszerrel ellenőrzött tehenészetek száma az elmúlt 10 év alatt jelentősen, 16,4%-kal (-77) kisebbedett, és a tehenészetek csökkenésének üteme érdemben nem lassul. Ugyanakkor 2013 májusa óta a záró tehénlétszám stagnált (+131 egyed, +0,1%), így a telepenkénti átlagos tehénlétszám jelentősen, 449-re emelkedett.

2. ábra Az üszőbevétel és tehénkivonás alakulása az „A” módszerrel ellenőrzött tenyészetekben (db, 2013-2022. I-V. hó)

Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tenyészetek januári 1-jei induló tehénlétszáma 2021-ről 2022-re – egy év alatt – enyhén csökkent (-2.072 tehén; -1,2%), és az állomány 2022 első öt hónapjában kismértékben tovább zsugorodott (-1350 egyed; -0,8%). 2022 első öt havában a tehénkivonások száma nőtt (+3.329 egyed; +10,5%), de ugrásszerűen emelkedett az üszővásárlások száma is (+2.232 egyed; +130,7%) a 2021. május végi értékekhez képest. Viszont az állománypótlás szempontjából meghatározó üszőbeállítások száma továbbra is érezhetően elmarad az 1 évvel ezelőtől (-1327 egyed; -4,3%), így az év első öt hónapjában az állománykivonás nagysága összességében meghaladta az állománypótlását.

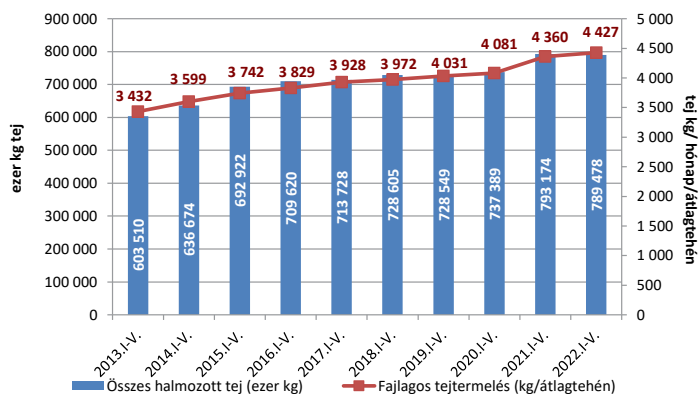
3. ábra A tehénkivonás megoszlása az „A” módszerrel ellenőrzött tenyészetekben (db, 2013-2022. I-V. hó)

2022 első öt havában az állományból kivont tehenek 68,9%-át vágásra értékesítették (a selejtezett tehenek száma 24.223 volt), 11,3%-át (3.981 egyed) az elhullás tette ki, a tehénkivonások 1,9%-áért (676 egyed) pedig a kényszervágás volt felelős, amelyek átlagos aránynak számítanak. Ugyanakkor a továbbtartásra értékesített állatok aránya elérte a 17,8%-ot (6.273 egyed), amely kimagasló aránynak tekinthető. 2022-ben az induló tehénállomány 13,6%-át selejtezték, 0,4%-át kényszervágták, 2,2%-a elhullott és 3,5%-át továbbtartásra értékesítették, így összesen a tehenek 19,8%-át vonták ki a termelésből, ami az elmúlt 10 év legmagasabb tehénkivonási aránya az év első öt hónapjában.

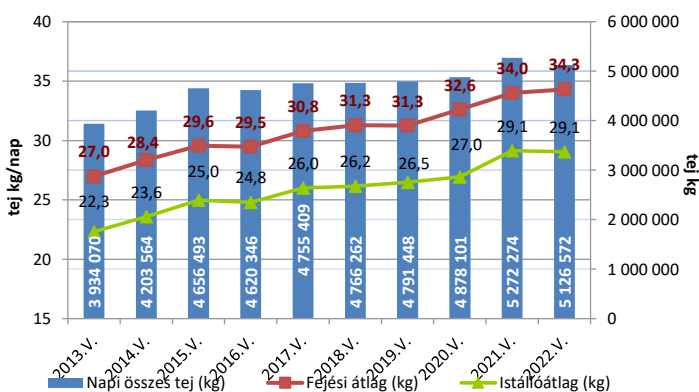

4. ábra Összes halmazott és fajlagos tejtermelés az „A” módszerrel ellenőrzött tenyészetekben (db, 2013-2022. I-V. hó)

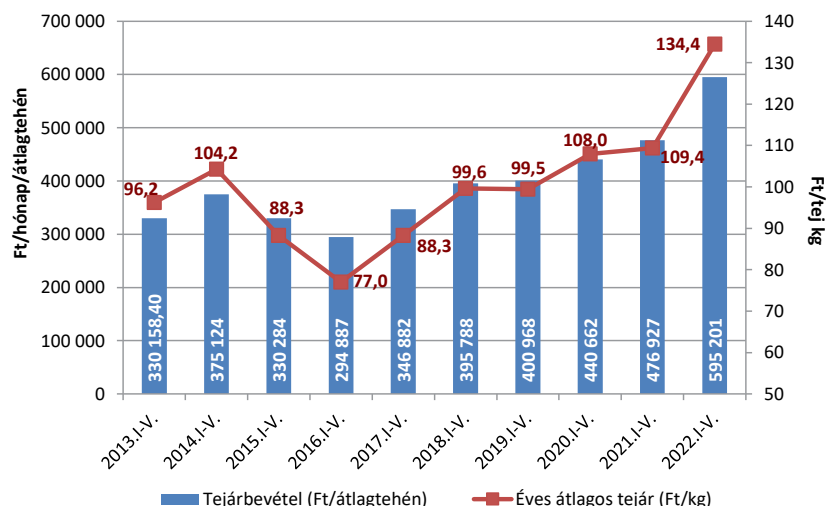
Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tehének összes halmazott tejtermelése 2022 első öt hónapjában kismértékben csökkent (-3,696 millió kg; -0,47%) 2021 hasonló időszakához képest, és nem érte el a 790 millió kg-ot. A vizsgált időszakban a fajlagos tejtermelés enyhén emelkedett, és elérte a 4.427 kg-ot (+67 kg; +1,5%), ami az elmúlt 10 évben rekordnak számít. 2013 és 2022 májusa között a fajlagos tejtermelés növekedése 29,0%-os (!) volt (+995 kg), míg az összes halmazott tejtermelés még nagyobb mértékben, 186 millió kg-mal (+30,8%) emelkedett.

5. ábra Fejési és istállóátlag, valamint a napi összes tejtermelés az „A” módszerrel ellenőrzött tenyészetekben (2013-2022. V. hó)

2022 májusában a napi összes tejtermelés a tavalyi év májusi termeléséhez viszonyítva kismértékben, 5,13 millió kg-ra csökkent (-145,7 ezer kg, -2,8%), ami így is az elmúlt 10 év második legnagyobb értékének felel meg. A csökkenés valószínű oka a hirtelen érkezett nyáriasan meleg idő. Emellett a fejési átlag nőtt (+0,29 kg, +0,9%), míg az istállóátlag stagnált (-0,08 kg, -0,3%). Összességében az elmúlt 10 év alatt a napi összes tejtermelés 1,19 millió kg-mal lett több (+30,3%), a fejési és istállóátlag 7,32, ill. 6,74 kg-mal nőtt (+27,1%, ill. +30,2%), ami igen jelentős emelkedésnek tekinthető.

6. ábra Tejárbevétel és az éves átlagos tejár az „A” módszerrel ellenőrzött tenyészetekben (2013-2022. I-IV. hó)

A tehemenkénti tejárbevétel 2022 első öt havában 595,2 ezer Ft volt átlagosan, 24,8%-kal nőtt 2021 hasonló időszakához képest, és az elmúlt 10 év messze legnagyobb első öt havi nominális tejárbevételének felel meg, aminek oka a fajlagos tejtermelés 1,5%-os és a tej árának 22,9%-os (!) növekedésében keresendő. 2013 hasonló időszakához viszonyítva a nominális tejárbevétel több mint négyötödével, 80,3%-kal nőtt, aminek oka a fajlagos tejtermelés 29,0%-os és a tej árának 39,8%-os emelkedése 10 év alatt. Magyarországon a nyerstej átlagos havi felvásárlási ára tovább emelkedett, és májusban már megközelítette a 150 Ft/kg-ot, így 2022 első öt havában a nyerstej

átlagos felvásárlási ára 135 Ft/kg-os árszintre nőtt. A nyerstej kiviteli ára is – bár már kisebb mértékben, de tovább növekedett és – kb. 10%-kal meghaladva a hazai termelői átlagárát – elérte a 160 Ft/kg-ot, amiben a forint euróhoz képesti gyengülése is szerepet játszott. A globális és különösen az európai uniós piacon a nyerstej árak tovább növekedtek, de egyes főbb tejtermékek értékesítési árának növekedési lendülete megtört, és a tejtermékek nemzetközi tőzsdei árai is jellemzően stagnálnak. Magyarországon a folyadéktej és a tejtermékek fogyasztói árai az elmúlt 1 évben átlagosan 30%-kal nőttek, de különösen nagymértékű volt az áremelkedés a sajtoknál, amelyek ára az elmúlt hónapokban szinte kéthetente nőtt. Mivel folyamatosan emelkedik a takarmány, az energia, az állatgyógyászati eszközök, a csomagolóanyagok ára, különösen az importált inputtermékeké, de nőttek a munkabérek is, így a termelői nyerstej hazai felvásárlási ára várhatóan tovább emelkedik.

